

Förstudierapport AI-Nora

Ett digitalt beslutsstöd för stärkt samverkan och strategiskt påverkansarbete i Norrland

Projektägare: Norrlandsförbundet
Finansiärer: Region Norrbotten, Norrlandsförbundet och
Tillväxtverket (Europeiska regionala utvecklingsfonden)

Datum: 2026-02-28

**UTVECKLA
NORRBOTTEN**
EN DEL AV REGION NORRBOTTEN

Innehållsförteckning

Ett digitalt beslutsstöd för stärkt samverkan och strategiskt påverkansarbete i Norrland	1
Projektägare: Norrlandsförbundet	
Finansiärer: Region Norrbotten, Norrlandsförbundet och Tillväxtverket (Europeiska regionala utvecklingsfonden)	1
Datum: 2026-02-28	1
Innehållsförteckning	2
Förstudie AI-Nora	4
Slutrapport del 1	4
1. Utifrån given problemformulering besvara de frågeställningar som formulerats i ansökan och som utgör projektbeskrivningen.....	4
1.1 Förutsättningar och resursbehov för att ta fram en AI-bot och/eller LLM med fokus på Norrland.....	5
Resursbehov – organisatoriska och tekniska komponenter.....	5
Samlad bedömning.....	6
1.2 Hur en AI-baserad funktion kan bidra till en samlad politik för Norrland samt hur företag och offentliga organisationer i Norrland kan dra nytta av verktyget.....	6
Nytta för offentliga organisationer i Norrland.....	7
Nytta för företag i Norrland.....	7
Samlad bedömning.....	8
1.3 Förutsättningar för ett genomförandeprojekt i samverkan med fler regioner och organisationer, högskolor och universitet.....	8
Norrland som funktionell men inte administrativ enhet.....	8
Administrativa förutsättningar och möjliga genomförandeupplägg.....	9
Akademisk förankring och vidareutveckling.....	9
Systemintegration och institutionell förankring.....	9
Avgränsning av medfinansieringsfrågan.....	10
Samlad bedömning.....	10
1.4 Hur AI-boten Nora kan fungera som ett digitalt beslutsstöd för kommuner och regioner i Norrland och bidra till ett mer effektivt påverkansarbete.....	10
Funktion som digitalt beslutsstöd.....	10
Bidrag till mer effektivt och samordnat påverkansarbete.....	11
Analyskapacitet som strategisk resurs.....	11
Avgränsning och kvalitetssäkring.....	12
Samlad bedömning.....	12
1.5 Vilka datakällor, informationsflöden och tekniska lösningar som krävs för att AI-boten ska kunna ge relevant och tillförlitlig information.....	12
Datakällor – selektion och kvalitetssäkring.....	12
Olika typer av kunskapslager.....	13
Informationsflöden – ansvar och förvaltning.....	13
Transparens och spårbarhet.....	14
Tekniska principer – etablerade lösningar framför egenutvecklad modell.....	14
Samlad bedömning.....	15
1.6 Hur AI-baserade verktyg kan bidra till att effektivisera samverkan och stärka Norrlands röst i nationella och internationella sammanhang.....	15
Effektivisering av samverkan.....	15
Stärkt gemensam röst i nationella sammanhang.....	16
Positionering i europeiska och internationella sammanhang.....	16
Institutionell kapacitetsuppbyggnad.....	16
Samlad bedömning.....	17

1.7 Förstudien samlade utvecklingsinriktning – tre prioriterade spår.....	17
2. Hur förstudien har genomförts för att besvara frågeställningarna.....	19
2.1 Strategisk inriktningsdialog.....	19
2.2 Regional workshopserie – behovsanalys i fem regioner.....	19
2.3 Kompletterande dialoger och enkätinsatser.....	20
2.4 Extern expertis och analytisk bearbetning.....	20
2.5 Slutwebbinarie med länsgrupper.....	21
2.6 Samlad metodbedömning.....	21
3. Hur studiens resultat har förankrats i organisationen och hur det tas vidare.....	22
3.1 Löpande intern förankring.....	22
3.2 Integrering i förbundets strategiska arbete.....	22
3.3 Fortsatt inriktning och konkret vidare arbete.....	22
4. Publicering, referensgruppsarbete och resultatspridning.....	23
4.1 Referensgruppsarbete.....	23
4.2 Publicering av resultat.....	23
4.3 Extern kommunikation och dialog.....	24
5. Hur hållbarhet har integrerats och undersökts i förstudien.....	24
5.1 Integrering i dialog och behovsanalys.....	24
5.2 Ekonomisk och institutionell hållbarhet.....	25
5.3 Miljömässig hållbarhet.....	25
5.4 Social hållbarhet och inkluderande arbetssätt.....	25
6. Insatser riktade till företag och legala grunder.....	25
7. Hur projektorganisationen arbetat inkluderande och säkerställt likvärdiga möjligheter att påverka... 26	26
7.1 Öppen och dialogbaserad arbetsform.....	26
7.2 Transparens i analys och vägval.....	26
7.3 Likvärdig möjlighet till delaktighet.....	26
8. Ett genomförandeprojekts långsiktiga bidrag på samhällsnivå och koppling till Agenda 2030.....	27
Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur.....	27
Mål 11 – Hållbara städer och samhällen.....	27
Mål 17 – Genomförande och globalt partnerskap.....	27
Samlad långsiktig påverkan.....	27
Slutrapport del 2 - Redovisning enligt Tillväxtverkets mall.....	28
2.1 Sammanställning av genomförda möten och aktiviteter.....	28
Regionala workshops (Norrlandsveckan).....	28
Workshoparnas betydelse för förstudien slutsatser.....	28
Strategimöte under hösten.....	29
Avslutande workshop med Norrlandsförbundets länsgrupper.....	29
Möten med AI-expertis.....	29
Dialog med regionala företrädare och programansvariga.....	29
Styrelse och arbetsutskott.....	30
Enkäter.....	30
2.2 Sammanställning och dokumentation av kommunikationsinsatser.....	30
Populär rapport, se bilaga 2, logotyper på baksidan.....	30
2.3 Uppföljning av deltagare.....	32

Förstudie AI-Nora

Denna rapport redovisar genomförande och resultat av förstudien AI-Nora, finansierad av Tillväxtverket (Europeiska regionala utvecklingsfonden) och Region Norrbotten. Förstudien har haft till syfte att analysera förutsättningarna för att utveckla en AI-baserad funktion som kan stärka samverkan, analyskapacitet och strategiskt påverkansarbete i Norrland.

Rapporten är strukturerad i två delar.

Del 1 redovisar analys och resultat i enlighet med de åtta punkter som anges i besluten om stöd.

Del 2 redovisar genomförda aktiviteter, kommunikationsinsatser och kompletterande dokumentation.

Slutrapport del 1

1. Utifrån given problemformulering besvara de frågeställningar som formulerats i ansökan och som utgör projektbeskrivningen

Den övergripande problemformuleringen för förstudien är hur en AI-baserad funktion kan utvecklas som ett digitalt beslutsstöd för att stärka samverkan och påverkansarbetet mellan kommuner och regioner i Norrland.

I besluten om stöd från Tillväxtverket respektive Region Norrbotten har denna problemformulering konkretiserats i delvis överlappande, men tematiskt närliggande frågeställningar. Sammantaget omfattar besluten sex frågor som belyser tekniska, organisatoriska och strategiska aspekter av ett framtida genomförande.

Att redovisa samtliga sex frågor i denna rapport säkerställer att båda beslutsinstansernas perspektiv beaktas fullt ut. Även om vissa frågeställningar delvis berör samma sakområden, har de bidragit med kompletterande infallsvinklar och fördjupad analys.

Nedan redovisas hur förstudien har besvarat respektive fråga.

1.1 Förutsättningar och resursbehov för att ta fram en AI-bot och/eller LLM med fokus på Norrland

(Fråga enligt beslut Tillväxtverket)

Förstudien visar att förutsättningarna för att ta fram en AI-baserad funktion med fokus på Norrland är goda, förutsatt att utvecklingen avgränsas och organiseras stegvis. Analysen visar samtidigt att resursbehoven i huvudsak är organisatoriska, strukturella och samverkansrelaterade snarare än tekniska.

En central slutsats är att det varken är nödvändigt eller ändamålsenligt att utveckla en egen Large Language Model (LLM) från grunden. Ett sådant angreppssätt skulle kräva omfattande kapital, specialistkompetens och beräkningskapacitet som inte står i proportion till nyttan i detta skede. Den största nyttan för kommuner och regioner i Norrland ligger i att strukturera, kvalitetssäkra och tillgängliggöra befintlig information på ett mer effektivt och sammanhållet sätt.

Ett mer ändamålsenligt angreppssätt är att använda etablerade språkmodeller i kombination med en arkitektur där svar genereras utifrån hämtad och verifierad information (RAG – Retrieval-Augmented Generation). AI används då för att formulera och strukturera svar, medan faktainnehållet hämtas från definierade och kvalitetssäkrade datakällor.

Resursbehov – organisatoriska och tekniska komponenter

Med stöd av extern expertanalys har förstudien tagit fram indikativa resursbedömningar för ett genomförandeprojekt. Dessa visar att ett initialt pilotprojekt kan genomföras inom följande storleksordning:

- Ett mindre pilotspår med fokus på avgränsad funktionalitet och test av användningsfall bedöms kräva cirka 0,9 miljoner kronor under en sexmånadersperiod.
- Ett mer omfattande pilotspår, inklusive bredare dataintegration och organisatorisk förankring, bedöms ligga i storleksordningen 2,5 miljoner kronor under en tolv månadersperiod.

De huvudsakliga kostnadsdrivarna identifieras som:

- Projektledning och samordning mellan regioner
- Teknisk utvecklingskompetens och AI-integration
- Datainsamling, strukturering och kvalitetssäkring
- Innehållsförvaltning och organisatoriskt ansvar
- Kommunikation och förändringsledning

Årlig driftkostnad per deltagande organisation bedöms, beroende på omfattning, ligga i intervallet cirka 300 000–700 000 kronor. Därutöver tillkommer kostnader för gemensam samordning och teknisk infrastruktur vid en bredare satsning.

Samlad bedömning

Förstudien konstaterar att de tekniska förutsättningarna är goda och att relevanta datakällor i stor utsträckning redan finns tillgängliga. Den största utmaningen ligger i att etablera hållbara strukturer för datakvalitet, innehållsförvaltning och samordning över regionala gränser.

Sammantaget visar förstudien att ett genomförande är realistiskt och hanterbart, förutsatt att utvecklingen sker stegvis, med tydlig avgränsning av användningsområde och med organisatoriskt ansvar som motsvarar funktionens långsiktiga betydelse.

1.2 Hur en AI-baserad funktion kan bidra till en samlad politik för Norrland samt hur företag och offentliga organisationer i Norrland kan dra nytta av verktyget

(Fråga enligt beslut Tillväxtverket)

Förstudien visar att en AI-baserad funktion med fokus på Norrland kan utgöra en strategisk infrastruktur för att stärka Norrlands gemensamma politiska handlingskraft. Genom att bygga en sammanhållen kunskapsbas och stärka analysförmågan över region- och kommungränser skapas bättre förutsättningar för ett mer samlat och långsiktigt politiskt agerande.

Ett återkommande resultat från dialoger och workshops i samtliga fem regioner är att Norrlands intressen i dag ofta drivs fragmenterat – geografiskt, sektorsvis och organisatoriskt. Kommuner och regioner arbetar med likartade frågor, exempelvis kopplade till energi, naturresurser, industriell omställning, infrastruktur och kompetensförsörjning, men med begränsad samordning av underlag och argumentation. Detta försvagar möjligheten att påverka nationella prioriteringar och internationella regelverk i frågor där Norrland har avgörande betydelse.

Under workshops och dialoger i samtliga fem regioner framkom samtidigt att behovet inte enbart handlar om bättre samordning av befintlig politik. Flera deltagare uttryckte att den pågående samhällsomvandlingen i Norrland – kopplad till energiomställning, elektrifiering, gruvnäring, skoglig industri och ny industriell etablering – snarare aktualiserar behovet av en mer genomgripande politisk förnyelse på nationell nivå.

Norrland spelar en avgörande roll i Sveriges och Europas gröna omställning, särskilt vad gäller fossilfri energiproduktion, tillgång till kritiska råvaror och industriell transformation. Samtidigt uppfattas de beslutsstrukturer och ersättningsmodeller som styr utvecklingen ofta som utformade utifrån nationella eller urbana perspektiv, snarare än utifrån regionens långsiktiga förutsättningar.

I dialogerna framkom därför att en mer kunskapsbaserad och samordnad norrländsk position är en förutsättning både för bättre samverkan och för att kunna bidra till en vidareutveckling av nationell politik. Behovet handlar således inte enbart om koordinering, utan om att skapa underlag som kan möjliggöra en mer strukturellt anpassad politik för regioner med stora naturresurser och strategisk betydelse i klimatomställningen.

En AI-baserad funktion kan i detta sammanhang bidra genom att:

- synliggöra Norrlands samlade bidrag till nationell energiförsörjning, råvaruförsörjning och export,
- strukturera och jämföra konsekvenser av nationella beslut för olika delar av Norrland,
- skapa gemensamma faktaunderlag inför dialog med statliga myndigheter, departement och EU-institutioner,
- minska beroendet av enskilda personers kunskap och nätverk i strategiskt påverkansarbete.

Genom att samla och tillgängliggöra verifierad information om Norrlands strukturella betydelse kan politiska ställningstaganden bli mer samordnade, konsekventa och långsiktiga. Detta stärker möjligheten att formulera en gemensam norrländsk position i frågor där regionens resurser och utveckling påverkas av beslut på nationell och internationell nivå.

Nytta för offentliga organisationer i Norrland

För kommuner och regioner i Norrland innebär funktionen ett verktyg för att stärka sin strategiska kapacitet. Förstudien visar att många organisationer har begränsade resurser för omvärldsanalys och policyarbete, samtidigt som de påverkas av omfattande nationella och europeiska beslut.

Ett gemensamt digitalt beslutsstöd kan:

- öka den analytiska kapaciteten utan att varje organisation behöver bygga upp egna parallella strukturer,
- skapa kontinuitet i kunskapsuppbyggnad över tid,
- möjliggöra mer kvalificerade och samordnade inspel i nationella processer.

Detta stärker den offentliga sektorns förmåga att agera proaktivt snarare än reaktivt i frågor som rör Norrlands långsiktiga utveckling.

Nytta för företag i Norrland

Förstudien konstaterar att den primära målgruppen för AI-funktionen är offentliga aktörer. Nyttan för företag i Norrland är därför indirekt men strategiskt betydelsefull.

När kommuner och regioner får bättre förutsättningar att agera samlat och kunskapsbaserat kan:

- långsiktigheten i infrastruktur- och energibeslut öka,
- regionala prioriteringar bli mer förutsägbara,

- dialogen mellan offentlig sektor och näringsliv stärkas,
- nationella regelverk i högre grad spegla Norrlands faktiska förutsättningar och behov.

Detta är särskilt relevant i sektorer där Norrland har nationell och internationell strategisk betydelse, såsom energi, mineraler, skoglig industri och ny industriell etablering. Ett mer samlat politiskt agerande bidrar därmed till att skapa stabilare och mer konkurrenskraftiga villkor för företag i hela Norrland.

Samlad bedömning

Förstudien bedömer att en AI-baserad funktion inte enbart är ett administrativt stödverktyg, utan kan utgöra en strategisk plattform för att stärka Norrlands samlade politiska röst. Genom att kombinera verifierad kunskap med gemensam analysförmåga kan regionens position i nationella och internationella sammanhang stärkas på ett strukturerat och långsiktigt sätt.

1.3 Förutsättningar för ett genomförandeprojekt i samverkan med fler regioner och organisationer, högskolor och universitet

(Fråga enligt beslut Tillväxtverket)

Förstudien visar att det finns reella funktionella och strategiska förutsättningar för ett genomförandeprojekt som vidareutvecklar AI-Nora i samverkan mellan flera regioner, organisationer samt högskolor och universitet. Samtidigt identifierar förstudien strukturella och administrativa förutsättningar som påverkar hur ett sådant projekt realistiskt kan organiseras inom nuvarande finansieringssystem.

Norrland som funktionell men inte administrativ enhet

En central slutsats i förstudien är att Norrland ofta betraktas som en sammanhängande utvecklingsregion i strategiska och politiska sammanhang, men att det inte utgör en administrativ enhet inom EU:s programstruktur. ERUF-medel hanteras inom separata programområden, främst Övre Norrland och Mellersta Norrland.

Vid samtal med programansvariga för respektive regionalfondsprogram har det framförts att ett praktiskt genomförbart upplägg är att utveckla separata men kompletterande projekt inom varje programområde, snarare än ett gemensamt projekt som spänner över hela Norrland.

I dialog med programansvariga och seniora handläggare har det även framkommit att regioner inom ERUF-systemet i normalfallet finansierar insatser inom det egna programområdet, och att medfinansiering över regiongränser endast förekommer i särskilda undantagsfall. Detta innebär att ett gemensamt norrländskt genomförandeprojekt inom ramen för en och samma regionalfond är administrativt svårt att realisera under nuvarande struktur.

Administrativa förutsättningar och möjliga genomförandeupplägg

Utifrån dialog har även möjligheten förts fram att söka projekt parallellt inom Övre Norrland och Mellersta Norrland, men med förskjutna ansökningstidpunkter. Ett sådant upplägg skulle kunna underlätta beredning och minska belastningen på beslutsprocesserna, samtidigt som projekten metodmässigt kan samordnas.

Samtidigt innebär en uppdelad ansökningsstruktur att projektet behöver prövas och beslutas i flera separata instanser. I ansökningsskedet innebär detta en inneboende osäkerhet, då ett avslag i en enskild region kan påverka helheten. I genomförande- och redovisningsfasen innebär det att rekvisitioner, uppföljning och bedömningar sker parallellt enligt respektive regions rutiner och bedömningspraxis.

Därtill bör noteras att Gävleborgs län inte ingår i vare sig Övre Norrlands eller Mellersta Norrlands regionalfondsprogram. Detta innebär att en heltäckande regionalfondsfinansiering för samtliga norrländska regioner kräver ytterligare lösningar, vilket ytterligare komplicerar ett samlat ERUF-upplägg.

Mot denna bakgrund konstaterar förstudien att en nationell finansieringsutlysning i vissa avseenden kan underlätta ett samlat genomförande, då Norrland då kan hanteras som en sammanhängande funktionell utvecklingsregion. En sådan struktur kan förenkla ansökningsprocessen, minska risken för fragmentering och skapa mer enhetliga uppföljnings- och redovisningsvillkor.

Akademisk förankring och vidareutveckling

Förstudiens slutsatser och de tre identifierade utvecklingsspåren inom AI-Nora-konceptet har bedömts som så pass relevanta att de redan integrerats i dialog med Luleå tekniska universitet. Vid genomförd workshop med AI-expert och lärare vid LTU har innehållet diskuterats och kopplats till pågående utbildnings- och utvecklingsinsatser.

Under våren och sommaren 2026 kommer studenter inom relevanta utbildningsprogram att arbeta med delar av de tre utvecklingsspåren inom ramen för befintliga kurser. Detta innebär att förstudiens resultat redan omsätts i akademisk praktik och vidareförädlas genom metodutveckling och teknisk analys.

Denna akademiska bearbetning bidrar till att ytterligare stärka och kvalitetssäkra underlaget inför ett eventuellt genomförandeprojekt, samtidigt som den stärker kopplingen mellan regional utveckling, teknisk kompetens och långsiktig kompetensförsörjning.

Systemintegration och institutionell förankring

I dialog med företrädare på regional nivå har responsen varit försiktigt positiv. Företrädare och strateg kopplade till Stockholmskontoret har uttryckt att frågeställningen är relevant i ett nationellt och europeiskt perspektiv. Från regionala utvecklingsfunktioner har, även om återkopplingen varit icke förbindande, signalerats att det finns beredskap att diskutera finansiering om projektets inriktning och kvalitet bedöms som tillräckligt stark.

Förstudien bedömer att förutsättningarna stärks ytterligare om AI-Nora knyts till redan etablerade samverkansstrukturer och analysmiljöer, såsom Europaforum och Analysportal Norr. Genom att positioneras som ett komplement till befintliga initiativ – snarare än som en parallell struktur – kan AI-Nora bidra till att stärka det regionala utvecklingssystemets samlade analys- och påverkanskapacitet.

En sådan integrerad ansats bedöms öka möjligheterna till långsiktig finansiering och institutionell förankring, samtidigt som dubbelarbete och fragmentering undviks.

Avgränsning av medfinansieringsfrågan

Det bör samtidigt noteras att regioner och programansvariga, enligt gällande finansieringsordningar, inte kan ta ställning till medfinansiering utan en konkret projektansökan med tydlig budget, projektägarskap och genomförandestruktur. Förstudien har därför inte haft möjlighet att formellt pröva medfinansieringsvilja, utan har begränsats till att analysera strukturella och principiella förutsättningar.

Detta är i linje med förstudiens uppdrag, som varit att bedöma genomförbarhet snarare än att utforma eller förankra en fullständig projektansökan.

Samlad bedömning

Förstudien konstaterar att det finns tydliga funktionella och strategiska förutsättningar för ett genomförandeprojekt i samverkan mellan flera regioner och akademiska aktörer. De huvudsakliga begränsningarna är administrativa och kopplade till programstruktur snarare än till bristande behov eller samverkansvilja.

Förstudien bedömer därmed att uppdraget att analysera förutsättningarna för ett genomförandeprojekt är uppfyllt. Nästa steg handlar inte om att fastställa behov eller legitimitet, utan om att välja finansieringsmodell och organisatorisk struktur för genomförande.

1.4 Hur AI-boten Nora kan fungera som ett digitalt beslutsstöd för kommuner och regioner i Norrland och bidra till ett mer effektivt påverkansarbete

(Fråga enligt beslut Region Norrbotten)

AI-boten Nora kan fungera som ett digitalt beslutsstöd genom att tillgängliggöra strukturerad, verifierad och sammanhållen information för analys och beslutsförberedelse inom kommuner och regioner i Norrland.

En central slutsats är att Nora inte bör utformas som ett generellt samtalsverktyg, utan som ett avgränsat och faktabaserat kunskapsstöd. För att säkerställa tillförlitlighet och förtroende behöver användningsområdet tydligt definieras och kopplas till kvalitetssäkrade datakällor och spårbara underlag.

Funktion som digitalt beslutsstöd

Tre huvudsakliga funktioner identifieras för Nora som beslutsstöd:

1. Strukturering av komplex information

Nora kan samla och sammanställa information från flera etablerade källor och presentera den i ett överskådligt och jämförbart format. Detta möjliggör snabbare orientering i komplexa frågor, exempelvis inom energi, naturresurser, regional

ekonomi och infrastruktur.

2. **Faktabaserad analys och jämförelse**

Verktøget kan stödja konsekvensanalyser och jämförelser mellan regioner, sektorer eller policyalternativ, baserat på verifierbara data. Det minskar behovet av parallella och duplicerade analysinsatser inom olika organisationer.

3. **Underlag inför politiska ställningstaganden**

Nora kan bidra med sammanställningar av relevanta beslut, strategier, remisser och statistik inför möten och dialog med nationella aktörer. Detta stärker kvaliteten i beslutsförberedande arbete utan att ersätta politiska bedömningar.

AI-boten ska därmed inte ses som ett beslutsfattande verktyg, utan som ett stöd som frigör tid, stärker analyskapacitet och ökar kvaliteten i underlagen.

Bidrag till mer effektivt och samordnat påverkansarbete

Dialoger och workshops har visat att påverkansarbete i dag ofta försvåras av bristande samordning av faktaunderlag. Kommuner och regioner använder olika siffror, olika källor och olika formuleringar, vilket kan försvaga den samlade genomslagskraften.

Genom att:

- skapa ett gemensamt faktaunderlag,
- säkerställa spårbarhet till ursprungliga källor,
- minska beroendet av enskilda personers sammanställningar,

kan Nora bidra till mer konsekvent och kunskapsbaserat påverkansarbete gentemot departement, myndigheter och europeiska institutioner.

Detta är särskilt relevant i frågor där Norrland har strategisk betydelse för nationella mål, exempelvis inom energi, råvaruförsörjning och klimatomställning.

Analyskapacitet som strategisk resurs

Tillgång till analyskapacitet är inte enbart en effektiviseringsfråga utan även en fråga om institutionell styrka. I nationella och europeiska beslutsprocesser är det ofta den aktör som formulerar problembilden och tillhandahåller underlagen som sätter ramarna för diskussionen.

Genom att stärka kommuner och regioners tillgång till samordnade, verifierade och transparenta underlag kan AI-Nora bidra till att minska informationsasymmetrier och öka Norrlands förmåga att agera med en gemensam och faktabaserad röst.

Det handlar inte om att skapa en alternativ kunskapsstruktur, utan om att stärka regionernas kapacitet att delta i och påverka befintliga beslutsprocesser på lika villkor.

Avgränsning och kvalitetssäkring

Tydlig avgränsning är avgörande för att säkerställa kvalitet och förtroende. Nora bör därför:

- bygga på definierade och kvalitetssäkrade datakällor,
- tydligt redovisa vilka källor som används,
- undvika spekulativa eller normativa svar,
- implementera tekniska lösningar som minskar risken för felaktiga slutsatser.

Denna avgränsning är central för att verktyget ska kunna användas i offentlig verksamhet där transparens, spårbarhet och ansvar är grundläggande krav.

Samlad bedömning

Den samlade bedömningen är att AI-boten Nora, rätt utformad och förankrad, kan fungera som ett effektivt digitalt beslutsstöd för kommuner och regioner i Norrland. Genom att stärka tillgången till gemensamma och verifierade underlag kan verktyget bidra till mer samordnat, konsekvent och kunskapsbaserat påverkansarbete.

Nyttan ligger inte primärt i tekniken i sig, utan i hur den används för att stärka regional analyskapacitet och långsiktig samordning inom ramen för befintliga demokratiska och institutionella strukturer.

1.5 Vilka datakällor, informationsflöden och tekniska lösningar som krävs för att AI-boten ska kunna ge relevant och tillförlitlig information

(Fråga enligt beslut Region Norrbotten)

AI-boten Noras tillförlitlighet avgörs i första hand av kvaliteten i de datakällor och informationsflöden som ligger till grund för tjänsten. Den tekniska AI-komponenten är en möjliggörare, men det är urval, struktur och kvalitetssäkring av data som avgör om verktyget kan användas i offentlig verksamhet.

En grundläggande princip är att Nora ska bygga på verifierbara, etablerade och spårbara källor. Användningsområdet bör därför avgränsas till faktabaserade frågor inom exempelvis socioekonomi, energi, naturresurser och regional utveckling, där tillgången till officiell statistik och dokumenterade underlag är god.

Datakällor – selektion och kvalitetssäkring

Relevant information finns i stor utsträckning redan tillgänglig, men är spridd över många aktörer och system. För att skapa ett tillförlitligt beslutsstöd krävs ett kuraterat urval av källor snarare än en generell insamling av all tillgänglig information.

Exempel på centrala primära datakällor är:

- Statistiska centralbyrån (SCB) – officiell statistik om befolkning, sysselsättning och regional ekonomi
- Energimyndigheten och Svenska kraftnät – energiproduktion och systemdata
- Skogsstyrelsen – statistik om skogstillgångar och produktion
- Sveriges geologiska undersökning (SGU) – mineralresurser och geologiska förutsättningar
- Tillväxtanalys och Trafikanalys – regionala analyser och indikatorer

Kunskapsbanken bör byggas selektivt. Endast källor med tydlig avsändare, dokumenterad metodik och känd uppdateringsfrekvens bör inkluderas i den faktabaserade kärnan.

Olika typer av kunskapslager

För att säkerställa tydlighet och metodisk transparens bör AI-Noras kunskapsbas struktureras i olika lager beroende på materialets karaktär.

1. Faktalager (primärdata)

Officiell och verifierbar statistik från nationella myndigheter och etablerade källor. Detta lager utgör grunden för faktabaserade svar och analys.

2. Analyslager (regionala sammanställningar)

Regionala analyser och indikatorplattformar, exempelvis inom ramen för Analysportal Norr. Här bör det tydligt framgå vem som är avsändare och vilken metodik som använts. I dessa fall bör Nora i möjligaste mån referera till underliggande primärkällor.

3. Positions- och strategilager (organisationsminne)

Dokumenterade ställningstaganden, strategier och positionsdokument, exempelvis från Europaforum Norra Sverige eller regionala utvecklingsstrategier. Dessa ska inte behandlas som statistiska faktakällor, utan som uttryck för gemensamma viljeinriktningar och politiskt förankrade prioriteringar.

En sådan uppdelning möjliggör att Nora kan fungera både som faktabaserat beslutsstöd och som stöd för organisatoriskt minne och samordnat påverkansarbete, utan att olika typer av material sammanblandas.

Informationsflöden – ansvar och förvaltning

För att Nora ska vara långsiktigt relevant krävs tydliga informationsflöden och organisatoriskt ansvar för innehållsförvaltning.

Detta innebär behov av:

- rutiner för hur ny information tillförs
- strukturer för uppdatering och versionering
- definierat ansvar för kvalitetssäkring
- mekanismer för att ta bort inaktuellt material

AI-boten bör betraktas som en kunskapsinfrastruktur som kräver kontinuerlig förvaltning snarare än som ett engångsprojekt.

Transparens och spårbarhet

För användning i offentlig sektor är transparens avgörande. Varje genererat svar bör därför kunna kopplas till:

- identifierbara källor
- datum för senaste uppdatering
- eventuella begränsningar i underlaget

Detta möjliggör granskning och stärker förtroendet för verktyget i beslutsprocesser.

Tekniska principer – etablerade lösningar framför egenutvecklad modell

Det bedöms inte vara ändamålsenligt att utveckla en egen Large Language Model (LLM) från grunden. I stället bör etablerade språkmodeller användas i kombination med en arkitektur där svar genereras utifrån hämtad och verifierad information, exempelvis genom en Retrieval-Augmented Generation (RAG)-struktur.

En framtida lösning bör:

- vara modulär och skalbar
- möjliggöra integration via standardiserade gränssnitt
- uppfylla krav på informationssäkerhet och behörighetsstyrning
- kunna drivas inom ramen för gällande regelverk för offentlig sektor

Fokus bör ligga på robust arkitektur och kvalitetssäkring snarare än experimentell teknik.

Samlad bedömning

De tekniska förutsättningarna för att utveckla AI-boten Nora är goda, under förutsättning att datakällor, informationsflöden och förvaltningsstruktur hanteras med tydliga kvalitetsprinciper.

Den största utmaningen ligger inte i AI-tekniken i sig, utan i att etablera en långsiktigt hållbar struktur för innehållsförvaltning, kvalitetssäkring och organisatoriskt ansvar. Med en sådan struktur kan Nora fungera som ett tillförlitligt digitalt beslutsstöd och samtidigt stärka Norrlands gemensamma analys- och påverkanskapacitet.

1.6 Hur AI-baserade verktyg kan bidra till att effektivisera samverkan och stärka Norrlands röst i nationella och internationella sammanhang

(Fråga enligt beslut Region Norrbotten)

AI-baserade verktyg kan bidra till att effektivisera samverkan genom att skapa gemensam tillgång till strukturerad och verifierad kunskap över organisatoriska och geografiska gränser. I en region som Norrland, med stora avstånd och begränsade administrativa resurser, är detta särskilt betydelsefullt.

Samverkan hämmas ofta inte av brist på vilja, utan av brist på gemensamma underlag, kontinuitet och överblick. När kommuner och regioner arbetar parallellt med likartade analyser uppstår dubbelarbete, och gemensamma positioner riskerar att försvagas när faktagrunden inte är samordnad.

Effektivisering av samverkan

AI-baserade verktyg som Nora kan bidra till:

- att flera aktörer arbetar utifrån samma uppdaterade faktabas,
- att analysarbete kan delas och återanvändas,
- att kunskap bevaras över tid oberoende av personförändringar,
- att samverkansmöten i högre grad kan fokusera på vägval snarare än informationsinhämtning.

Detta innebär inte att AI ersätter samverkan, utan att det skapar en gemensam analytisk grund som gör samverkan mer effektiv och mindre resurskrävande.

Stärkt gemensam röst i nationella sammanhang

I nationella beslutsprocesser är konsekvent och faktabaserad argumentation avgörande. När underlag, formuleringar och prioriteringar skiljer sig åt mellan regioner minskar genomslagskraften i gemensamma inspel.

Genom att möjliggöra tillgång till gemensamma, spårbara och uppdaterade underlag kan AI-baserade verktyg bidra till:

- ökad konsekvens i argumentation,
- stärkt legitimitet i dialog med departement och myndigheter,
- förbättrad förmåga att snabbt analysera och bemöta statliga utredningar och förslag,
- tydligare synliggörande av Norrlands samlade bidrag till nationella mål.

Detta är särskilt relevant inom områden där Norrland har strategisk betydelse, exempelvis energi, råvaruförsörjning, industriell omställning och klimatarbete.

Positionering i europeiska och internationella sammanhang

I europeiska sammanhang är tillgång till sammanhållna regional analys avgörande för att kunna delta proaktivt i program, nätverk och policyprocesser.

AI-baserade verktyg kan bidra genom att:

- underlätta koppling mellan regionala indikatorer och europeiska mål,
- stärka kapaciteten att formulera gemensamma inspel inom nätverk såsom Europaforum Norra Sverige,
- stödja framtagande av projektidéer och underlag kopplade till EU-program.

Det handlar inte om att ersätta politiska processer, utan om att stärka regionernas kapacitet att delta på likvärdiga villkor i komplexa beslutsmiljöer.

Institutionell kapacitetsuppbyggnad

En långsiktig effekt av AI-baserade verktyg är att de kan fungera som gemensam analytisk infrastruktur. Genom att strukturera och bevara kunskap över tid minskar beroendet av enskilda individer och tillfälliga projekt.

Detta stärker kontinuitet, minskar sårbarhet och skapar bättre förutsättningar för långsiktigt strategiskt arbete inom ramen för befintliga demokratiska och institutionella strukturer.

Samlad bedömning

AI-baserade verktyg kan, rätt utformade och förankrade, bidra till att effektivisera samverkan och stärka Norrlands gemensamma röst i nationella och internationella sammanhang. Effekten uppstår inte genom tekniken i sig, utan genom att den används som stöd för gemensam analys, samordning och kontinuitet.

På så sätt kan Nora bidra till att stärka Norrlands kapacitet att agera samlat, kunskapsbaserat och långsiktigt.

1.7 Förstudiens samlade utvecklingsinriktning – tre prioriterade spår

Utifrån de analyser som redovisats i avsnitt 1.1–1.6 kan förstudien sammanfattningsvis identifiera tre övergripande utvecklingsspår för ett eller flera eventuella genomförandeprojekt. Dessa spår utgör inte en ytterligare frågeställning enligt besluten om stöd, utan en syntes av de bedömningar som gjorts inom ramen för de sex besvarade frågorna.

Förstudien pekar på följande tre utvecklingsinriktningar:

Spår 1 – AI som organisationsminne och kunskapsnod för Norrland

Utveckling av en AI-baserad funktion som kan strukturera, tillgängliggöra och sammanfatta strategiska dokument, beslut, positioner och underlag kopplade till Norrlands utveckling. Syftet är att stärka kontinuitet, minska dubbelarbete och skapa bättre förutsättningar för gemensamt påverkansarbete.

Spår 2 – Faktabaserat beslutsstöd inom socio-ekonomi och naturresurser

Utveckling av ett avgränsat, verifierbart beslutsstöd baserat på kvalitetssäkrade datakällor inom exempelvis energi, skog, mineraler och regional ekonomi. Detta spår syftar till att stärka kommuners och regioners analysförmåga och möjliggöra mer samordnade och kunskapsbaserade ställningstaganden.

Spår 3 – Kulturarv och dialekter som digital kunskapsresurs

Utveckling av en AI-funktion med inriktning på kulturarv, dialekter och immateriella värden kopplade till Norrland. Detta spår har identifierats som relevant i dialoger och workshops och utgör ett viktigt utvecklingsområde med potential att stärka identitet, kunskap och regional sammanhållning. Samtidigt bedöms det kräva ytterligare metodologisk och etisk fördjupning innan operativ utveckling kan ske.

I den preliminära handlingsplan som redovisas i Bilaga 1 har fokus lagts på spår 1 och 2. Detta är en medveten prioritering utifrån bedömningar av genomförbarhet, resursbehov och direkt nytta för målgruppen. Spår 3 kvarstår som ett utvecklingsområde med potential att aktualiseras i ett senare skede eller inom ramen för ett separat projektupplägg.

Sammantaget visar förstudien att fortsatt arbete med AI-Nora med fördel kan organiseras stegvis, genom avgränsade pilotinsatser inom spår 1 och 2, med möjlighet till successiv vidareutveckling och komplettering över tid. Ett eller flera eventuella genomförandeprojekt kan därmed utformas utifrån olika tematiska eller geografiska förutsättningar, samtidigt som en sammanhållen utvecklingslogik för Norrland kan upprätthållas.

De dialoger som genomförts inom ramen för Norrlandsveckan har även genererat bredare utvecklingsresonemang om Norrlands långsiktiga framtid. I anslutning till detta har ett separat visionsdokument med arbetsnamnet *Vision 2050* sammanställts, vilket sammanfattar övergripande perspektiv och inspel från dialogprocessen. Dokumentet utgör dock inte en del av förstudiens formella leveranser enligt besluten om stöd. Förstudien AI-Nora har haft till uppdrag att analysera förutsättningar för ett digitalt beslutsstöd och inte att formulera politiska ställningstaganden eller reformförslag.

2. Hur förstudien har genomförts för att besvara frågeställningarna

Förstudien AI-Nora har genomförts genom ett dialogbaserat och iterativt arbetssätt, där regionala behov, extern expertis och analytisk bearbetning kombinerats för att besvara de frågeställningar som formulerats i besluten från Tillväxtverket och Region Norrbotten.

Arbetet har bedrivits i fyra huvudsakliga steg:

1. Inledande behovs- och inriktningsdialog
  2. Regional workshopserie
  3. Analys- och expertbearbetning
  4. Verifiering och avstämning
-

2.1 Strategisk inriktningsdialog

Under hösten 2025 genomfördes en strategisk inriktningsdialog inom ramen för AI-Nora-förstudien i Härnösand. Mötet samlade representanter från flera norrländska regioner och syftade till att:

- tydliggöra behovsbilden,
- identifiera prioriterade analysområden,
- avgränsa förstudiens inriktning.

Dialogen bidrog till att formulera de tre övergripande utvecklingsspår som senare analyserades vidare inom förstudien.

2.2 Regional workshopserie – behovsanalys i fem regioner

En central del av genomförandet var en sammanhållen workshopserie med dialoger i samtliga fem norrländska regioner. Workshops genomfördes digitalt vid fem tillfällen och samlade totalt cirka 70 deltagare, tillsammans med övriga möten, från:

- politisk nivå
- tjänstepersoner

- regional utvecklingsfunktioner
- näringslivsrepresentanter
- civilsamhälle

Syftet med workshopserien var att:

- identifiera konkreta behov av analys- och beslutsstöd,
- diskutera hur AI-baserade verktyg kan användas i regional kontext,
- pröva idén om gemensam norrländsk analyskapacitet.

Workshopsens resultat dokumenterades och analyserades tematiskt. Återkommande mönster och prioriteringar låg till grund för de slutsatser som redovisas i kapitel 1.

2.3 Kompletterande dialoger och enkätinsatser

Utöver workshopserien genomfördes:

- riktad enkät till kommunstyrelseordförande (KSO)
- enkät till cirka 40 personer inom Norrlandsförbundets nätverk
- löpande dialoger med regionala utvecklingsfunktioner
- samtal med programansvariga inom Övre och Mellersta Norrlands regionalfondsprogram

Dessa insatser bidrog till att:

- fördjupa förståelsen för finansieringsförutsättningar,
  - belysa administrativa och strukturella hinder,
  - kvalitetssäkra behovsbilden.
-

2.4 Extern expertis och analytisk bearbetning

Förstudien har kompletterats med extern AI-kompetens. Två rapporter har tagits fram i dialog med projektgruppen, inklusive en utvecklad handlingsplan.

Arbetet har varit iterativt:

- slutsatser från workshops har bearbetats av experter,
- tekniska vägval har analyserats (exempelvis RAG vs egen LLM),
- resursbehov och arkitekturprinciper har bedömts.

Vidare genomfördes en fysisk workshop med AI-expertter vid Luleå tekniska universitet för att pröva genomförbarhet och teknisk riktning. Dialog har även förts med LTU Business kring regionala behov och möjlig utvecklingslogik. Dessa möten med LTU och LTU Business har även genomförts fysiskt i Norrbotten.

2.5 Slutwebbinarie med länsgrupper

I förstudiens avslutande fas genomfördes en gemensamt slutwebbinarie med Norrlandsförbundets länsgrupper från samtliga fem regioner. 10 personer deltog i webinariet från alla regioner. Syftet var att:

- presentera preliminära slutsatser,
- pröva och diskutera bedömningarna,
- säkerställa regional förankring.

Denna verifiering bekräftade att de identifierade utvecklingsspåren och bedömningarna svarar mot faktiska behov och upplevda utmaningar i regionerna.

2.6 Samlad metodbedömning

Förstudien har genomförts genom kombinationen av:

- dialogbaserad behovsanalys,
- dokumentstudier och omvärldsanalys,
- extern expertbearbetning,

Detta arbetssätt har möjliggjort att frågeställningarna kunnat besvaras på ett sätt som är både analytiskt underbyggt och regionalt förankrat.

3. Hur studiens resultat har förankrats i organisationen och hur det tas vidare

Förstudien AI-Nora har löpande förankrats inom Norrlandsförbundet som projektägande organisation. Arbetet har bedrivits i nära dialog mellan projektledning, styrelse och länsgrupper, vilket säkerställt att förstudiens inriktning och slutsatser varit i linje med förbundets uppdrag att stärka samverkan och påverkansarbete mellan kommuner och regioner i Norrland.

3.1 Löpande intern förankring

Under förstudiens genomförande har återkommande avstämningar skett inom Norrlandsförbundets struktur. Preliminära slutsatser och vägval har presenterats och diskuterats i relevanta forum, vilket möjliggjort:

- gemensam prioritering av utvecklingsspår,
- förtydligande av avgränsningar,
- anpassning av förstudiens inriktning i takt med dialogernas resultat.

Den avslutande workshopen med Norrlandsförbundets länsgrupper från samtliga fem regioner utgjorde en central del i denna förankringsprocess. Där prövades och diskuterades de samlade slutsatserna inför slutrapporteringen, vilket bidrog till att säkerställa organisatorisk legitimitet och intern samsyn kring förstudiens bedömningar.

3.2 Integrering i förbundets strategiska arbete

Förstudien har tydlig koppling till Norrlandsförbundets långsiktiga ambition att stärka kunskapsbaserat påverkansarbete och gemensam analyskapacitet i Norrland. De identifierade utvecklingsspåren inom AI-Nora ligger i linje med förbundets uppdrag att:

- utveckla gemensamma underlag för regionala ställningstaganden,
- skapa bättre förutsättningar för samordnat påverkansarbete,
- stärka kontinuitet och institutionell kapacitet över tid.

Resultaten från förstudien har därmed integrerats som ett strategiskt underlag i organisationens fortsatta utvecklingsarbete.

3.3 Fortsatt inriktning och konkret vidare arbete

Förstudien har inte avslutats som en isolerad analysinsats, utan har redan initierat konkreta nästa steg.

I dialog med Luleå tekniska universitet (LTU) har förstudiens slutsatser och identifierade utvecklingsspår diskuterats och bedömts som relevanta för vidare akademisk bearbetning. Inom ramen för befintliga kurser och samverkansformer kommer delar av förstudiens tre utvecklingsspår att analyseras vidare under våren och sommaren. Detta stärker metodunderlaget och bidrar till en fördjupad analys inför ett eventuellt genomförandeprojekt.

Parallellt förbereds under våren fördjupade dialoger med regioner, kommuner och andra relevanta aktörer. Syftet är att:

- pröva intresse för medverkan i ett genomförandeprojekt,
- tydliggöra möjliga roller och ansvar,
- identifiera lämpliga finansieringsformer och utlysningar.

Ambitionen är att, när lämplig nationell eller regional finansieringsmöjlighet föreligger, kunna ta fram en projektansökan som bygger vidare på förstudiens analyser, regionala dialoger och organisatoriska förankring.

Förstudien har därmed fungerat som ett strategiskt vägval för Norrlandsförbundet. Frågan om gemensam analyskapacitet och AI-baserat beslutsstöd är nu etablerad inom organisationens utvecklingsagenda och hanteras vidare inom ramen för förbundets ordinarie styrning och prioriteringsprocesser.

4. Publicering, referensgruppsarbete och resultatspridning

Inom ramen för work package "Publicering, referensgruppsarbete och resultatspridning" har förstudien genomfört ett antal konkreta insatser för att säkerställa spridning, delaktighet och förankring.

4.1 Referensgruppsarbete

Referensgruppen i förstudien har utgjorts av Norrlandsförbundets länsgrupper, med representation från kommuner och regioner i samtliga fem län. Länsgrupperna har fungerat som ett forum för:

- dialog kring förstudiens inriktning,
- återkoppling på preliminära slutsatser,
- prövning av identifierade utvecklingsspår.

Genom den avslutande workshopen med länsgrupperna har förstudiens samlade resultat presenterats och diskuterats, vilket säkerställt organisatorisk och regional förankring.

Referensarbetet har därmed varit integrerat i Norrlandsförbundets ordinarie struktur och bidragit till att förstudiens slutsatser speglar behov och perspektiv från kommuner och regioner i hela Norrland.

4.2 Publicering av resultat

Förstudien har resulterat i flera former av dokumentation och publicering:

- Slutrapporten publiceras på Norrlandsförbundets webbplats (norrlandsforbundet.se).

- En populärversion av förstudien (Bilaga 2) har tagits fram och spridits till intressenter inom kommuner, regioner och Norrlandsförbundets nätverk.
- Förstudiens resultat har presenterats i projektägarens tidskrift/nyhetsbrev "Norrskan", som distribuerats till samtliga medlemmar.
- Ett inspelat webinarium där processledare för Workshops och Norrlandsförbundets ordförande deltar

Genom dessa insatser har resultaten gjorts tillgängliga bland annat både i mer fördjupad form (slutrapport) och i en tillgänglig och översiktlig version (populärversion).

4.3 Extern kommunikation och dialog

Utöver publicering har resultatspridning skett genom:

- digitala workshops i samtliga fem regioner med totalt cirka 70 deltagare,
- avslutande webinarium med politiker, tjänstepersoner och andra regionala företrädare. Samt separat publicerat avsnitt med processledarens och ordförandes input om AI och en ny politik för Norrland
- dialog med regionala tjänstepersoner vid Norrbotten och andra regioner, akademiska aktörer vid Luleå tekniska universitet.

Workshopserien "Norrlandsveckan" och webinariet har fungerat både som behovsanalys och som aktiv resultatspridning, där förstudiens syfte, arbetsprocess och preliminära slutsatser presenterats och diskuterats.

5. Hur hållbarhet har integrerats och undersökts i förstudien

Hållbarhetsperspektivet har integrerats i förstudien genom att ekonomiska, sociala och miljömässiga dimensioner beaktats i analys, dialoger och vägval. Förstudien har inte behandlat hållbarhet som ett separat spår, utan som en genomgående aspekt i arbetet med att utveckla en AI-baserad funktion för regional samverkan och beslutsstöd.

5.1 Integrering i dialog och behovsanalys

Under workshopserien i de fem regionerna har frågor kopplade till långsiktig regional utveckling, grön omställning, naturresurser, energi och kompetensförsörjning varit centrala teman. Dessa frågor har direkt bäring på hållbar utveckling.

Genom att analysera hur ett AI-baserat beslutsstöd kan stärka kunskapsunderlag inom dessa områden har förstudien undersökt hur verktyget kan bidra till mer hållbara och långsiktiga beslut.

5.2 Ekonomisk och institutionell hållbarhet

En viktig del av förstudiens analys har varit att identifiera hur gemensam analyskapacitet kan minska dubbelarbete och ineffektiv resursanvändning mellan kommuner och regioner.

Genom att strukturera och tillgängliggöra befintlig kunskap kan AI-Nora bidra till:

- mer effektiv användning av offentliga resurser,
- stärkt långsiktig kapacitet inom regionalt utvecklingsarbete,
- minskat beroende av enskilda individer genom institutionellt kunskapsstöd.

Detta stärker den ekonomiska och institutionella hållbarheten i det regionala utvecklingssystemet.

5.3 Miljömässig hållbarhet

Förstudien har särskilt analyserat hur AI-baserat beslutsstöd kan användas inom områden som energi, naturresurser och klimatomställning. Genom att förbättra tillgången till verifierad data och analys inom dessa områden kan framtida beslut i högre grad baseras på faktiska förutsättningar och långsiktiga effekter.

Förstudien har inte inneburit några fysiska investeringar eller åtgärder som medför miljöpåverkan. Arbetet har genomförts digitalt, vilket minimerat resursanvändning och klimatpåverkan.

5.4 Social hållbarhet och inkluderande arbetssätt

Förstudien har arbetat dialogbaserat med representation från kommuner och regioner i samtliga fem län. Genom öppna workshops, referensgruppsarbete och enkäter har olika perspektiv kunnat inkluderas i analysen.

Detta har bidragit till att säkerställa att utvecklingsförslagen inte enbart speglar enskilda aktörers intressen, utan bygger på bredare regionala behov.

Vidare har analysen av AI-lösningens utformning betonat transparens, spårbarhet och tydlig avgränsning av användningsområde, vilket är centralt för ansvarsfull och etiskt hållbar användning av artificiell intelligens i offentlig sektor.

6. Insatser riktade till företag och legala grunder

Förstudien har inte omfattat några insatser som innebär direkt stöd till företag. Arbetet har primärt riktats till kommuner och regioner i Norrland, med syfte att analysera förutsättningarna för ett AI-baserat beslutsstöd inom offentlig sektor.

Ett eventuellt framtida genomförandeprojekt bedöms i första hand vara inriktat på att utveckla och implementera ett gemensamt analys- och beslutsstöd för offentliga aktörer.

Några direkta ekonomiska stödinsatser till enskilda företag har inte identifierats inom ramen för förstudiens förslag.

Indirekt kan ett stärkt kunskapsunderlag och mer samordnat påverkansarbete bidra till förbättrade förutsättningar för näringslivet i Norrland, exempelvis genom ökad förutsägbarhet och mer långsiktiga strategiska beslut. Detta utgör dock inte individuellt eller selektivt stöd i statsstödsrättslig mening.

Om ett genomförandeprojekt skulle inkludera aktiviteter där företag deltar i testning, pilotverksamhet eller utvecklingsinsatser, kommer relevant statsstödsregelverk att analyseras och tillämpas i samband med projektutformning. Möjliga legala grunder kan i sådant fall vara de minimis-regler eller annan tillämplig undantagsförordning, beroende på projektets utformning.

I nuläget har dock inga sådana insatser definierats, och förstudien har inte identifierat behov av statsstödsrättslig prövning.

7. Hur projektorganisationen arbetat inkluderande och säkerställt likvärdiga möjligheter att påverka

Förstudien har genomförts med ett arbetssätt som syftar till att säkerställa öppenhet, transparens och likvärdiga möjligheter att påverka projektets inriktning och resultat.

7.1 Öppen och dialogbaserad arbetsform

Projektet har organiserats med en dialogbaserad metod där preliminära slutsatser löpande har presenterats, diskuterats och prövats i relevanta forum. Genom att arbeta iterativt har synpunkter kunnat integreras under arbetets gång, snarare än först i slutskedet.

Interna avstämningar inom Norrlandsförbundets struktur har möjliggjort att olika perspektiv och erfarenheter kunnat påverka förstudiens prioriteringar och avgränsningar.

7.2 Transparens i analys och vägval

De vägval som gjorts inom förstudien – exempelvis avseende teknisk inriktning, avgränsning av användningsområde och organisatoriska förutsättningar – har redovisats öppet i dialoger och workshops. Detta har minskat risken för att projektets utveckling styrs av enskilda aktörers intressen.

Genom dokumentation och gemensam genomgång av slutsatser har projektets analys varit tillgänglig för granskning och synpunkter.

7.3 Likvärdig möjlighet till delaktighet

Projektets dialoger och workshops har varit öppna för representation från samtliga län inom Norrlandsförbundets struktur. Den avslutande workshopen med länsgrupperna har säkerställt att kommuner och regioner i hela Norrland haft möjlighet att påverka förstudiens slutliga inriktning.

Arbetet har därmed präglats av ett inkluderande förhållningssätt där olika geografiska, organisatoriska och funktionella perspektiv kunnat bidra till resultatet.

8. Ett genomförandeprojekts långsiktiga bidrag på samhällsnivå och koppling till Agenda 2030

Ett framtida genomförandeprojekt för AI-Nora kan bidra till långsiktig samhällsutveckling genom att stärka digitalisering, regional samverkan och kunskapsbaserat beslutsfattande i Norrland. Projektets samhällseffekt ligger i att bygga upp en gemensam analyskapacitet som stärker offentlig sektors förmåga att fatta långsiktiga och evidensbaserade beslut.

Mål 9 – Hållbar industri, innovationer och infrastruktur

Genom att utveckla en gemensam digital analysinfrastruktur kan AI-Nora stärka regional innovationsförmåga och bidra till en mer kunskapsbaserad och modern offentlig sektor. Projektet kan därmed stärka den regionala innovationsmiljön och skapa långsiktig digital kapacitet.

Mål 11 – Hållbara städer och samhällen

Genom förbättrad tillgång till relevant och verifierad information kan kommuner och regioner fatta mer välgrundade beslut inom samhällsplanering, grön omställning och naturresursförvaltning. Detta bidrar till mer hållbara och långsiktiga utvecklingsstrategier.

Mål 17 – Genomförande och globalt partnerskap

Projektet syftar till att stärka samverkan mellan kommuner och regioner i Norrland. Ett genomförandeprojekt kan bidra till etablering av långsiktiga samverkansstrukturer och gemensamma analysplattformar, vilket stärker regionalt partnerskap och samordnat påverkansarbete.

Samlad långsiktig påverkan

Sammanfattningsvis kan ett genomförandeprojekt för AI-Nora bidra till stärkt innovationskapacitet, förbättrad institutionell samordning och mer hållbara strategiska beslut i Norrland. Genom att bygga gemensam analyskapacitet skapas långsiktiga strukturer som stärker regionens förmåga att agera samlat och kunskapsbaserat i nationella och internationella sammanhang.

Slutrapport del 2 - Redovisning enligt Tillväxtverkets mall

Denna del redovisar i sammanställd form de möten, aktiviteter och kommunikationsinsatser som genomförts inom ramen för förstudien och som bidragit till att besvara frågeställningarna.

2.1 Sammanställning av genomförda möten och aktiviteter

Inom ramen för förstudien har ett antal möten och aktiviteter genomförts för att möjliggöra behovsanalys, teknisk genomlysning, förankring och resultatspridning. Nedan redovisas de aktiviteter som bidragit till att besvara förstudiens frågeställningar.

Regionala workshops (Norrlandsveckan)

En workshopserie genomfördes digitalt i samtliga fem norrländska regioner: Norrbotten, Västerbotten, Jämtland Härjedalen, Västernorrland och Gävleborg. Totalt deltog cirka 70 personer, med representation från kommuner, regioner, politisk nivå, tjänstepersoner samt i vissa fall näringsliv och akademi.

Syftet med workshopserien var att:

- Identifiera behov kopplade till beslutsstöd och påverkansarbete
- Samla inspel kring AI som verktyg för samverkan
- Kartlägga regionala skillnader och gemensamma utmaningar

Under workshoparna användes även digitala verktyg som Menti för att samla input.

Workshoparnas betydelse för förstudiens slutsatser

Workshoparna i samtliga fem regioner utgjorde inte enbart behovsinsamling utan fungerade som ett aktivt test av projektets inriktning och antaganden. De inspel som framkom påverkade förstudiens slutsatser på flera konkreta sätt.

Dialogerna bidrog till att:

- tydliggöra behovet av ett faktabaserat och verifierbart beslutsstöd snarare än en generell AI-lösning,
- stärka inriktningen mot naturresurs-, energi- och regionalekonomiska frågeställningar som gemensamma kärnområden,
- synliggöra vikten av att AI-Nora utformas som ett gemensamt kunskapsstöd för samverkan snarare än ett isolerat tekniskt verktyg,

- bekräfta att organisatoriska och finansieringsmässiga strukturer är en central förutsättning för genomförbarhet.

Workshoparna bidrog därmed direkt till avgränsningen av AI-Nora-konceptet, formuleringen av de tre utvecklingsspåren samt bedömningen av möjliga vägval för ett eller flera eventuella genomförandeprojekt.

Strategimöte under hösten

Under hösten genomfördes ett strategimöte med fokus på Norrlands långsiktiga utvecklingsfrågor och AI som stöd i beslutsprocesser. Mötet inkluderade en inspirationsinriktad presentation om praktisk AI-användning samt diskussioner om hur digitala verktyg kan stärka analys- och påverkansarbete.

Avslutande workshop med Norrlandsförbundets länsgrupper

I slutskedet av förstudien genomfördes en gemensam workshop med Norrlandsförbundets länsgrupper, med representation från samtliga fem län. Förstudiens preliminära slutsatser presenterades och diskuterades. Workshopen fungerade som en verifiering av analysen och som förankring inom Norrlandsförbundets etablerade struktur.

Möten med AI-expertis

Förstudien har inkluderat återkommande dialog med extern AI-kompetens. Totalt har:

- Två möten genomförts med en konsult
- Fyra möten genomförts med en annan konsult

Därutöver har:

- Ett webinarium genomförts med expertis från Bron Innovation
- Ett webinarium genomförts med professor från Mittuniversitetet
- En fysisk workshop genomförts med AI-experter vid Luleå tekniska universitet

Expertinput har bidragit till analys av tekniska förutsättningar, arkitekturval, resursbehov och genomförbarhet. Sammanställning av preliminär handlingsplan baserad på expertinput redovisas i Bilaga 1.

Dialog med regionala företrädare och programansvariga

Riktade dialoger har genomförts med regionala företrädare från flera av de norrländska regionerna, inklusive regionråd, strategier och funktioner inom regional utveckling och näringsliv. Dialog har även förts med programansvariga inom berörda ERUF-områden.

Syftet med dialogerna har varit att klargöra administrativa och finansieringsmässiga förutsättningar för ett eventuellt genomförandeprojekt samt att stämma av förstudiens inriktning mot regionala behov och prioriteringar.

Styrelse och arbetsutskott

Förstudien har löpande behandlats i Norrlandsförbundets styrelse och arbetsutskott, vilka har fungerat som styrgrupp med bl.a politiker. Totalt har cirka 15 möten hållits där förstudien varit en del av agendan.

Enkäter

En enkät har skickats till kommunstyrelseordföranden i Norrland.

En ytterligare enkät har skickats till cirka 40 personer inom Norrlandsförbundets nätverk, kommunföreträdare och länsgrupper.

Enkätvaren har bidragit med kompletterande perspektiv på behov och prioriteringar. Sammanställning redovisas i Bilaga 3.

2.2 Sammanställning och dokumentation av kommunikationsinsatser

Kommunikationsinsatserna inom förstudien har genomförts i syfte att säkerställa spridning, delaktighet och förankring av resultat.

Populärrapporten och slutrapporten har publicerats på Norrlandsförbundets webbplats (norrlandsforbundet.se) och gjorts tillgänglig för medlemmar och intressenter. Därutöver har en populärversion av förstudien (Bilaga 2) tagits fram och för att spridas till kommuner, regioner och Norrlandsförbundets nätverk för att möjliggöra en mer tillgänglig presentation av resultaten.

Populär rapport, se bilaga 2, logotyper på baksidan

Kommunikation om Workshop med Norrbotten, logotyper i nedre högra hörnet (Obs fem separata workshops med inbjudningar och olika föreläsare om påverkansarbete och AI-möjligheter

(Obs Norrlandsveckans logotyp med björnen och de tre prickarna som blickar framåt och "Norrlandsveckan.45 är inte Norrlandsförbundets logotyp. Norrlandsförbundets logo syns bredvid EU-flaggan nera i hörnet)

Även det avslutande webinarier har haft en kommunikationsfunktion genom att samla politiker, tjänstepersoner och andra regionala företrädare för presentation och dialog kring resultaten. Vid webinarier inkl det avslutande har vi alltid exponerat medfinansiärerna med logo.

Webinar med Länsgrupper i alla regioner

2.3 Uppföljning av deltagare

Förstudien har haft karaktären av en strukturell och organisatorisk analys och har inte inneburit individuella stödinsatser eller selektivt deltagande. Aktiviteterna har riktats till organisationer (kommuner och regioner) och genomförts genom öppna dialogmöten och workshops.

Mot denna bakgrund har någon formell uppföljning av deltagare som mottagit stöd inte varit aktuell.

I samband med workshopserien har dock deltagarlistor sammanställts. Av ca 80 anmälda deltagare utgjorde cirka 43 procent kvinnor och 57 procent män. Fördelningen speglar i huvudsak den representation som respektive organisation valt att delta med.

Jämställdhetsperspektivet har även beaktats i dialogerna genom diskussioner om likvärdig tillgång till analysstöd och risken för digitala klyftor mellan olika kommuner och aktörer. I ett eventuellt genomförandeprojekt bedöms det finnas behov av att mer systematiskt följa upp deltagande, representation och tillgänglighet.